Från: [redacted]
Skickat: Tue, 24 Sep 2024 10:06:18 +0100
Till: "RLK Funk Registrator" <registrator.rlk@regionstockholm.se>
Ämne: Ref RS 2024-0344.
Bilagor: ~ Ä 2024-839_03 Remissvar RUFS sept 2024 1557229_1_1.pdf

[redacted]
Regionalt tillväxtarbete
[redacted]

Besöksadress: Ringvägen 4, Östersund
Postadress: Box 3034, 831 03 Östersund
Hemsida: www.tillvaxtverket.se

Läs om hur vi behandlar personuppgifter på tillvaxtverket.se/mejl

---

Region Stockholm

Datum
240924

Diarienummer
Ä 2024–839

Remissvar – Samrådsförslag för ny regional utvecklingsplan för stockholmsregionen (ref RS 2024–0344)

Tillväxtverket arbetar för konkurrenskraftiga företag och hållbar utveckling i alla delar av Sverige. Det gör myndigheten genom att skapa förutsättningar för stärkt konkurrenskraft, ökad innovation, stärkt omställningsförmåga och en hållbar utveckling i hela landet. Myndigheten arbetar inom tre politikområden - den regionala utvecklingspolitiken, den sammanhållna landsbygdspolitiken och näringspolitiken - som är ömsesidigt förstärkande.

Remissvaret är skrivet utifrån följande utgångspunkter[1]:

Tillväxtverket ska enligt regeringens instruktion främja ett aktivt regionalt tillväxtarbete i länen samt i det arbetet utveckla förutsättningarna för dialog, samarbete och lärande mellan olika relevanta aktörer på nationell, regional och lokal nivå.[2]

Tillväxtverket har en särskild roll att delta i, samordna och följa upp strategier och program inom det regionala tillväxtarbetet.[3] I enlighet med den nationella strategin för hållbar regional utveckling i hela landet 2021–2030 samverkar Tillväxtverket med berörda aktörer för att skapa bättre förutsättningar för en hållbar regional utveckling och attraktionskraft i alla delar av landet. Detta gör Tillväxtverket genom att bidra med kunskap, nätverk och investeringar såväl lokalt, regionalt, nationellt som internationellt.

Tillväxtverket har i uppdrag att stärka genomförandet av en sammanhållen politik för Sveriges landsbygder. I detta ingår bland annat att synliggöra de behov och särskilda förutsättningar som finns i Sveriges landsbygder – samt peka på utvecklingspotential. Av vikt för såväl myndigheter som regioner och andra aktörer är att hantera ett

[1] Utifrån Tillväxtverkets uppdrag om riksintresse industriell produktion, gav vi också yttrande till Länsstyrelsen i Stockholm län 240527 om samrådsförslaget.
[2] SFS 2009:145, *Förordning (2009:145) med instruktion för Tillväxtverket,* Regeringskansliets rättsdatabaser, senast ändrad *2024-05-15.*

[3] Ibid.

territoriellt perspektiv som synliggör hela skalan av skiftande förutsättningar med avseende på tillväxt och utveckling.

I Tillväxtverkets uppdrag att återkommande svara på remisser från regionalt utvecklingsansvariga, ingår att belysa utifrån ett perspektiv av analys, uppföljning och utvärdering. Detta utöver de specifika frågor som respektive regionalt utvecklingsansvarig efterfrågar.

Tillväxtverkets svar

Styrkor och utmaningar

- *Har ni synpunkter på de styrkor och långsiktiga utmaningar som beskrivs?*

De utmaningar och styrkor som beskrivs är relevanta i ett nuläge och över tid.

- *Hanterar samrådsförslaget de utmaningar vi står inför, däribland klimatförändringar och det förändrade omvärldsläget och dess tänkbara konsekvenser? Vad kan utvecklas?*

Samrådsförslaget är trots sin omfattning väl pedagogiskt disponerat. Det framgår tydligt att regionen tar sin utgångspunkt i samhällsutmaningarna som finns definierade i den nationella strategin för hållbar regional utveckling i hela landet 2021–2030 (Skr. 2020/21:133) samt utifrån FN:s globala hållbarhetsmål.

Samrådsförslaget är både en regional utvecklingsstrategi samt en regionplan i enlighet med plan-och bygglagen. Det finns höga ambitioner att sammanföra båda perspektiven i ett strategiskt dokument för att få ett helhetsgrepp vad gäller målsättningar, prioriteringar och genomförandet. Tillväxtverket har svårt att avgöra om analysen ger en rättvisande bild av regionens förutsättningar och behov då samrådsförslaget är generellt skrivet och har breda mål och prioriteringar. Detta för med sig att många aktörer kan ställa sig bakom planförslaget. Nackdelen är att svåra avvägningar mellan motstridiga intressen behöver hanteras i efterföljande planering.

Vad gäller olika aspekter av hållbarhet kan vi i samrådsförslaget endast se ytliga beskrivningar av hur olika aspekter av hållbarhet samspelar. Regionen anger att de utgår ifrån mer djupgående och konkreta underliggande strategier där detta framkommer. Vi anser att regionen bör utveckla aspekterna i det övergripande samrådsförslaget.

Vi kan konstatera att samrådsförslaget tar hänsyn till funktionella regionala samband, både inom och över länsgränsen samt också över landsgränsen. I samrådsförslaget framgår olika strukturella och funktionella samband på olika samhällsnivåer och för olika tematiska områden. Geografiska särdrag som exempelvis stadskärnor, skärgårdar och storstadsregion behandlas i underlaget utifrån olika perspektiv inklusive landsbygdsperspektivet.

Det är positivt att storregional samverkan finns med kopplat till forskning och innovation men det finns också behov av att fortsätta utvecklingen av samverkan mellan regionens egna universitet/lärosäten. Storregional samverkan skulle också

kunna beröras i samrådsförslaget inom fler områden där det finns möjlighet till synergier och hävstångseffekter, exempelvis infrastruktur, kompetensförsörjning med mera.

Vi delar regionens egen analys om att den civila beredskapen i regionen behöver stärkas och de samhällsviktiga verksamheterna behöver rustas för både kris och krig. Vi delar även regionens analys vad gäller utmaning för internationell konkurrenskraft samt kompetensförsörjning och inkludering av fler på arbetsmarknaden.

Vision, mål och prioriteringar

- *Visar vision och mål regionens vilja? Fångar prioriteringarna åtgärder som leder till att vi kan hantera de gemensamma utmaningarna och vidareutveckla regionens styrkor?*

Vår bedömning är att strategins vision, mål och prioriteringar har ett fokus på långsiktig hållbar utveckling och att den anger en riktning som kan innebära en ökad regional attraktivitet och stärkt konkurrenskraft.

- *Hur kan prioriteringarna utvecklas? Är någon prioritering viktigare än andra och varför? Bör någon prioritering utgå och varför?*

Bedömningen är att prioriteringarna innehåller åtgärder som leder till möjligheter att hantera de gemensamma utmaningarna och vidareutveckla regionens styrkor. Prioriteringarna är i sak relevanta givet läget i länet och riktningarna för vad regionens aktörer ska göra och speglar därför det centrala i vad som behöver utvecklas. Vi vill föra fram att det höga antalet prioriteringar, 29 till antalet, kan leda till en oförutsägbar och ad-hoc liknande styrning där ambitionen om långsiktighet går förlorad.

Det är positivt att koordinering och tydlig rollfördelning mellan regionens aktörer lyfts fram, särskilt vad gäller den fauna av aktörer som finns för att stödja insatser till små- och medelstora företag.

Vidare anser vi att perspektiven gällande samhandling och koordination kan förtydligas, det vill säga beskrivningar om *hur* Stockholms län vill arbeta tvärsektoriellt bör utvecklas. Här uppmanar vi regionen att verka för formella och informella åtaganden av andra aktörer än regionorganisationen.

Tillväxtverket ser det som positivt att samrådsförslaget berör smart specialisering. Det är också fördelaktigt att det lyfts i prioriteringarna men skulle kunna genomsyra inriktningen än mer på så vis att smart specialisering appliceras horisontellt och inte som en egen prioritering.

- *Vilka indikatorer mäter på bästa sätt målen?*

Tillväxtverket anser att målbeskrivningarna i samrådsförslaget är på en för aggregerad och allmän nivå för att kunna ge svar om huruvida indikatorerna på bästa sätt mäter målen eller inte.

Gemensamt ansvar för den regionala utvecklingen och former för samverkan

- *Hur ser er organisation på er roll kopplat till den regionala utvecklingen och hur kan er organisation bidra för att vi ska nå planens mål och stärka genomförandet?*

Som anges i inledningen i detta remissvar ska Tillväxtverket enligt regeringens instruktion främja ett aktivt regionalt utvecklingsarbete i länen samt i det arbetet utveckla förutsättningarna för dialog, samarbete och lärande mellan olika relevanta aktörer på nationell, regional och lokal nivå. Vi bidrar till och genomför insatser inom den regionala utvecklingspolitiken som främjar omställning och en hållbar regional utveckling. Vi bidrar till samverkan, lärande och kunskapsutveckling mellan aktörer på lokal, regional och nationell nivå. Vi belyser och hanterar de skilda behov och förutsättningar som finns på olika platser i Sverige.

I april 2024 beslutade regeringen att inrätta ett Förenklingsråd på Tillväxtverket. Rådets primära uppgifter är att ta emot och analysera förslag på förenklingsåtgärder från näringslivet, identifiera och analysera områden av särskilt intresse ur ett förenklingsperspektiv samt lämna konkreta förslag till regeringen på förenklingsåtgärder som minskar företagens regelbörda och administrativa kostnader eller på annat sätt underlättar för företag att följa befintliga regelverk. Tillväxtverket kommer genom Förenklingsrådet att underlätta inte bara för företag i Stockholmsregionen utan i hela landet.

Tillväxtverket erbjuder metodstöd inom olika sakområden, exempelvis inom landsbygdsområdet i syfte att stärka landsbygdsperspektiv hos kommuner, regioner och myndigheter. Metodstödet består av en vägledning, ett antal verktyg och lärande exempel, och vi kan även fungera som bollplank för organisationer som vill få stöd i att stärka landsbygdsperspektiven.

Därtill samordnar Tillväxtverket ett myndighetsnätverk för dialog, metodutveckling och lärande avseende statliga myndigheters uppgifter inom regional utvecklingspolitik och sammanhållen landsbygdspolitik. Syftet med myndighetsnätverket är att bidra till utbyte av erfarenheter och kunskaper mellan statliga myndigheter och regioner. Erfarenhetsutbyte och lärande om regionernas uppdrag och behov ger ökade förutsättningar för myndigheter att verka för att målet för den regionala utvecklingspolitiken uppnås.

Tillväxtverket är förvaltande myndighet för Europeiska regionalfonden och vill lyfta fram att fonden är ett viktigt verktyg i arbetet med RUFS 2060. Bland annat finns starka kopplingar till skrivningar om grön omställning där stora möjligheter finns att nyttja regionalfondsmedel ur ett flertal perspektiv. Kopplat till de regionala stadskärnorna kan regionalfondsprojekt genomföras för att realisera visionen om testmiljöer för nya idéer och innovationer, och som förebilder i klimatomställningen. Regionalfonden kan ur många perspektiv vara ett framgångsrikt verktyg för att främja dialog och samverkansformer för att uppnås samrådets visioner. Vidare kan fonden vara ett verktyg för att nå målet om ökad framtidstro och trygghet. Till exempel för att utveckla robustheten avseende cyberattacker, att främja den gröna produkt- och tjänsteutvecklingen. Projekt kan drivas för att effektivisera klimatpåverkan genom hela produktlivscykeln, etablera cirkulära och klimatsmarta affärsmodeller och

produktionssätt, att stärka Stockholmsregionens internationella position inom forskning och innovation.

Till sist, med anledning av den halvtidsöversyn som kommer att genomföras inom regionalfonden hösten 2024 vill Tillväxtverket uppmuntra Region Stockholm att, i den mån det går, ta tillfället att säkerställa att skrivningarna dels överensstämmer med nuvarande regionalfondsprogram (det finns möjligheter att göra ändringar i innevarande program så att eventuella nya prioriteringar i RUFS 2060 speglas i programmet) och dels med den ambition som finns för vad Region Stockholm vill satsa på i kommande programperiod. Detta för att fonden ska fungera som ett verktyg i största möjliga mån.

Kopplat till målet om *En tillgänglig och robust region utan klimatpåverkande utsläpp* ser Tillväxtverket till exempel att det kan finnas andra specifika mål inom regionalfonden som skulle kunna bidra, utöver det som idag finns i det operativa programmet.

Beslut i detta ärende har fattats av [redacted].

[redacted] och [redacted] har deltagit i arbetet. Den sistnämnde har varit föredragande.

[redacted] [redacted]